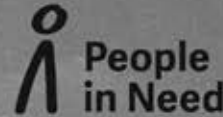

Громадська організація
«Правозахисна Група «СІЧ»

People
in Need

Suppression of the Resistance:

the crimes of the occupation authorities
against the civil population

Придушення опору:

злочини окупаційної влади проти
мирного населення

The analytical report «Suppression of Resistance: the crimes of the occupation authorities against the civilian population», prepared by experts from the NGO Human Rights Group SICH, is an in-depth studying of the scale and nature of the war crimes, committed by the occupation authorities with the support of the armed forces of the aggressor state in the temporarily occupied territories of Ukraine.

The report highlights Russian crimes against the civilian population, based on real cases from the practice of the organization's lawyers, who have been assisting victims of the war since 2014. To argue the scale of these crimes, data from international reports for the period from February 2022 to November 2024 were also used.

Each crime is accompanied by a brief description, analysis, and a real-life case that illustrates it.

This report is an important step in documenting war crimes and it is designed to draw the attention of the international community in order to protect the rights of the civilian population of Ukraine and bring those responsible to justice.

Аналітичний звіт «Придушення опору: злочини окупаційної влади проти мирного населення», підготовлений експертами ГО «Правозахисна група «СІЧ», є глибоким дослідженням масштабів і характеру воєнних злочинів, які скоює окупаційна влада за підтримки збройних сил держави-агресора на тимчасово окупованих територіях України.

Звіт висвітлює російські злочини проти цивільного населення, спираючись на реальні кейси з практики юристів організації, які допомагають постраждалим від війни з 2014 року. Для аргументації масштабів цих злочинів використано також дані міжнародних звітів за період з лютого 2022 по листопад 2024 року.

Кожен злочин супроводжується коротким описом, аналізом та реальним кейсом, що ілюструє його прояви.

Цей звіт є важливим кроком у документуванні воєнних злочинів і покликаний привернути увагу світової спільноти до необхідності захисту прав цивільного населення України та притягнення винних до відповідальності.

Suppression of Resistance: crimes of the occupation authorities against the civilian population
Analytical report

36 pages
Dnipro, NGO Human Rights Group SICH, 2024

With the financial support of the Czech organization People in Need, within the framework of the SOS Ukraine initiative. The content of the publication does not necessarily coincide with their position

Придушення опору: злочини окупаційної влади проти мирного населення
Аналітичний звіт

36 стор.
Дніпро, ГО «Правозахисна Група «СІЧ», 2024 р.

За фінансової підтримки чеської організації People in Need, у рамках ініціативи SOS Ukraine. Зміст публікації не обов'язково збігається з їхньою позицією

CONTENT

Introduction	4
1. <u>Arbitrary detentions and forced disappearances.....</u>	5
2. <u>Forced filtration in the occupied territories.....</u>	10
3. <u>Forced evictions by representatives of the occupation authorities.....</u>	14
4. <u>Human rights violations in places of detention.....</u>	18
4.1. <u>Torture and inhumane treatment</u>	19
4.2. <u>Forced labour</u>	20
4.3. <u>Violation of the right to medical care</u>	22
4.4. <u>Deprivation of food, water and sleep, inadequate conditions of detention.....</u>	23
4.5. <u>Psychological torture and pressure in captivity</u>	26
5. <u>Forced passportization in the occupied territories.....</u>	28
Conclusions.....	32

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. <u>Свавільні затримання та насильницькі зникнення</u>	5
2. <u>Примусова фільтрація на окупованих територіях.....</u>	10
3. <u>Примусові виселення представниками окупаційної влади</u>	14
4. <u>Порушення прав людини в місцях утримання... ..</u>	18
4.1. <u>Катування та нелюдське поводження.....</u>	19
4.2. <u>Примусова праця</u>	21
4.3. <u>Порушення права на медичну допомогу</u>	22
4.4. <u>Позбавлення їжі, води та сну, неналежні умови утримання</u>	23
4.5. <u>Психологічні тортури та тиск у полоні.....</u>	26
5. <u>Примусова паспортизація на окупованих територіях.....</u>	28
Висновки.....	32

INTRODUCTION

The armed aggression of the Russian Federation against Ukraine is accompanied by an unprecedented number of war crimes which have been documented since 2014. However, with the start of the full-scale invasion in 2022, the number and severity have increased dramatically. The disregard for international law demonstrated by the Russian military in the temporarily occupied territories has shocked the entire international community and requires a review and improvement of mechanisms for holding war criminals accountable.

In a general context, all war crimes committed by Russia can be divided into violations of the laws and customs of land warfare and the crimes against the civilian population in the temporarily occupied territories. The latter category of crimes consists, first of all, in the violation of the rights of the civilian population, which has special guarantees and protection in times of war according to the international law.

Ukrainian human rights organizations including the NGO

Human Rights Group SICH comprehensively document crimes against the civilian population. We are studying carefully the nature of these violations, providing comprehensive legal assistance to victims and appealing to the ECHR, ICRC, UN and ICC on their behalf. This is painstaking but necessary work that will provide victims of the conflict with the opportunity to receive compensation for physical and moral damage from the aggressor state. The principle of victim-centered justice is the basis of models of transformative justice which is of particular importance after the end of the conflict.

In this report, we aim to comprehensively characterize the main types of war crimes committed by the occupying authorities against the civilian population in the temporarily occupied territories. We provide a perfectly-detailed description of Russian crimes against the civilian population based on our own work and practical experience of our organization. The material also contains information from reports of international organizations – from the beginning of the full-scale invasion until November 2024.

Вступ

Збройна агресія Російської Федерації проти України супроводжується безпрецедентною кількістю воєнних злочинів, які документуються з 2014 року. Однак, з початком повномасштабного вторгнення у 2022 році їхня кількість та тяжкість різко зросли. Ігнорування міжнародного права, яке демонструють російські військові на тимчасово окупованих територіях, шокувало усю світову спільноту та вимагає перегляду та удосконалення механізмів притягнення воєнних злочинців до відповідальності.

У загальному контексті всі воєнні злочини, скоєні Росією, можна поділити на порушення законів та звичаїв суходутної війни та злочини проти мирного населення на тимчасово окупованих територіях. Остання категорія злочинів полягає, насамперед, у порушенні прав цивільного населення, яке відповідно до міжнародного права має особливі гарантії та захист під час війни.

Українські правозахисні організації, в тому числі ГО “Правозахисна Група “СІЧ”,

всебічно документують злочини проти цивільного населення. Ми ретельно вивчаємо природу цих порушень, надаємо комплексну правову допомогу постраждалим та звертаємося в їхніх інтересах до ЄСПЛ, МКЧХ, ООН та МКС. Це кропітка, але необхідна робота, яка надасть жертвам конфлікту можливість отримувати від держави-агресорки компенсації матеріальної та моральної шкоди. Принцип правосуддя, орієнтованого на постраждалих, є основою моделей трансформаційного правосуддя, яке має особливе значення після завершення конфлікту.

У цьому звіті ми маємо на меті всебічно охарактеризувати основні види воєнних злочинів, скоєних окупаційною владою проти цивільного населення на тимчасово окупованих територіях. Ми надаємо детальний опис російських злочинів проти цивільного населення, спираючись на власні напрацювання та практичний досвід організації. Матеріал також містить інформацію зі звітів міжнародних організацій – від початку повномасштабного вторгнення до листопада 2024 року.

1.

**ARBITRARY
DETENTIONS
AND FORCED
DISAPPEARANCES**

**СВАВІЛЬНІ
ЗАТРИМАННЯ
ТА НАСИЛЬНИЦЬКІ
ЗНИКНЕННЯ**

Photo:

*A Grad missile pierced the roof and
ceiling of the living room. April 2022.*

*Village of Kukhari,
Ivankiv territorial community, Kyiv Oblast.*

Фото:

*Ракета «Град» пробила дах і стелю
вітальні. Квітень 2022 року.*

Село Кухарі, Київська область.

Since 2014, cases of arbitrary detention and enforced disappearances have been recorded in Ukraine in the Ukrainian territories occupied by the Russian Federation. After the start of the full-scale invasion, these crimes have rapidly gained momentum, as the aggressor state has deliberately implemented the practice of persecuting the civilian population. This policy is aimed not only at intimidating and suppressing resistance to the occupying power but also at destroying Ukrainian national identity.

Among the most common crimes against civilians, there are the illegal detention and imprisonment of civilians who representatives of the occupation authorities consider to be “unreliable” or who “pose a danger” to the Russian regime.

The civilians having a clear pro-Ukrainian position are at the greatest risk. We mean the civilians who do not support the occupation regime, or those who help the Armed Forces of Ukraine. Among the victims there are journalists, volunteers, public figures, deputies and active par-

ticipants in pro-Ukrainian rallies. The so-called “hunt for dissidents” – those who openly disagree with the occupation – begins from the first days of the seizure of Ukrainian territories. Such actions, as a rule, are accompanied by instilling an atmosphere of fear and terror in the occupied territories.

The OSCE report¹ of 12 April 2022 on violations of international humanitarian law and human rights, war crimes and crimes against humanity committed in Ukraine since 24 February 2022 states that the Mission received several credible reports that the Russian Armed Forces arrested civilians, including journalists, without any proper procedure. One such case concerns a Ukrainian Radio France assistant who was captured on 5 March in central Ukraine and held captive for 9 days, during which he was tortured and subjected to a mock execution.

The OSCE report² on violations and abuses of international humanitarian law and human rights, war crimes and crimes against humanity related to the arbitrary deprivation of liberty of

З 2014 року в Україні фіксуються випадки свавільних затримань та насильницьких зникнень на окупованих Російською Федерацією українських територіях. Після початку повномасштабного вторгнення ці злочини стрімко набрали обертів, оскільки держава-агресорка свідомо впроваджує практику переслідування цивільного населення. Ця політика спрямована не лише на залякування та придушення опору окупаційній владі, а й на знищення української національної ідентичності.

Серед найбільш поширених злочинів проти мирного населення можна виділити незаконне затримання та позбавлення волі цивільних осіб, яких представники окупаційної влади розглядають як “неблагонадійних”, або таких, “що становлять небезпеку” для російського режиму.

У зоні найбільшого ризику – цивільні громадяни, які мають чітку проукраїнську позицію, які не підтримують окупаційний режим, або ті, хто допомагають Збройним Силам України. Серед постраждалих – журналісти, волонтери, громадські діячі, депу-

тати та активні учасники проукраїнських мітингів. Так зване “полювання на інакодумців” – тих, хто відкрито не погоджується з окупацією – починається з перших днів захоплення українських територій. Такі дії, як правило, супроводжуються нагнітанням атмосфери страху та терору на окупованих територіях.

У звіті¹ ОБСЄ від 12 квітня 2022 року про порушення міжнародного гуманітарного права та прав людини, воєнних злочинів та злочинів проти людяності, вчинених в Україні після 24 лютого 2022 року, зазначено, що Місія отримала кілька достовірних звітів, згідно з якими Збройні сили РФ арештували цивільних осіб, зокрема журналістів, без належної процедури. Один з таких випадків стосується українського асистента Radio France, захопленого 5 березня у центральній Україні і утримуваного в полоні впродовж 9 днів, під час яких його кували та піддали імітаційній страті.

У звіті² ОБСЄ про порушення та зловживання міжнародним гуманітарним правом та правами людини, воєнні злочини

¹ Report on violations of international humanitarian law and human rights, war crimes and crimes against humanity committed in Ukraine since 24 February 2022. Professors Wolfgang Benedek, Veronika Bilkova and Marco Sassoli. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR). Warsaw, 12 April 2022.

² Report on violations and abuses of international humanitarian and human rights law, war crimes and crimes against humanity related to the arbitrary deprivation of liberty of the civilian population of Ukraine by the Russian Federation. Professors Veronika Bilkova, Dr. Cecilia Hellesstveit and Dr. Elina Steinerte. OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR). Warsaw, 19 April 2024.

¹ Звіт про порушення міжнародного гуманітарного права та прав людини, воєнні злочини та злочини проти людяності, вчинені в Україні починаючи з 24 лютого 2022 року. Професори Вольфганг Бенедек, Вероніка Білкова та Марко Сассолі. Бюро демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ (БДІПЛ). Варшава, 12 квітня 2022 року.

² Звіт про порушення та зловживання міжнародним гуманітарним правом та правами людини, воєнні злочини та злочини проти людяності, пов’язані зі свавільним позбавленням Російською Федерацією свободи цивільного населення України. Професори Вероніка Білкова, д-р Сесілія Геллестейт та д-р Еліна Штейнерте. Бюро демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ (БДІПЛ). Варшава, 19 квітня 2024 року.

the civilian population of Ukraine by the Russian Federation dated 19.04.2024 states that the ongoing war of aggression has also led to the emergence of a large number of missing Ukrainians whose whereabouts are either unknown or not officially confirmed at this time. The situation is complicated by the attitude of the Russian Federation since the sources and testimonies collected by the Mission overwhelmingly indicate that the information provided by the Russian Federation on the fate of the civilian population of Ukraine is scant, inadequate and fragmented.

The Russian Federation's policy of intimidation of the civilian population in Ukraine has led to a huge number of Ukrainians being forced to leave their homes to escape the war. As of November 2024, according³ to the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees, there were over 6.7 million refugees from Ukraine registered worldwide.

The situation is complicated by the fact that representatives of the aggressor state allow international organizations only into selected and previously "prepared" places of imprisonment, while the real torture chambers remain hidden from the public eye. Access to the victims for Ukrainian lawyers and human rights activists is also limited.

Thus, Ukrainian citizens remain defenseless, as they are deprived of the right to qualified legal assistance and independent judicial protection. In many cases, as practice shows, contact with civilian victims is lost, and their relatives can not receive official information about their location, health status, conditions of detention and reasons for detention. It is extremely difficult to track the fate of civilians due to the lack of witnesses and the forced isolation of victims.

The Human Rights Group SICH has documented numerous cases of deliberate concealment of information or outright lies by representatives of the occupation authorities regarding the whereabouts of detained civilians. Such actions violate international law and constitute a gross infringement on personal freedom and human integrity (Judgment of the European Court of Human Rights of 25 May 1998 in the case of "Kurt v. Turkey"⁴, § 125, Reports 1998-III).

Civilians are abducted from the streets, from their workplaces and from their homes. Documented evidence of released victims confirm the mass nature of these detentions, which are accompanied by searches, intimidation, appropriation or destruction of property, valuables and equipment. Often

та злочини проти людяності, пов'язані зі свавільним позбавленням РФ свободи цивільного населення України від 19.04.2024 р. зазначено про те, що загарбницька війна, що триває, також призвела до появи великої кількості зниклих безвісти українців, місцезнаходження яких або невідоме, або офіційно не підтверджене на даний час. Ситуація ускладнюється ставленням Російської Федерації, оскільки джерела та свідчення, зібрані Місією, в абсолютній більшості свідчать про те, що надана Російською Федерацією інформація про долю цивільного населення України є мізерною, невідповідною та фрагментованою.

Політика залякування Російською Федерацією цивільного населення в Україні призвела до того, що величезна кількість українців була змушена залишити свої домівки, щоб врятуватись від війни. Станом на листопад 2024 року, за даними³ Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, у світі зафіксовано понад 6,7 млн біженців з України.

Ситуація ускладнюється тим, що представники держави-агресора пускають міжнародні організації лише у вибрані та заздалегідь "підготовлені" міс-

ця несвободи, тоді як справжні катівні залишаються приховані від громадськості. Також обмежений доступ до постраждалих мають і українські адвокати та правозахисники.

Отже, громадяни України залишаються беззахисними, оскільки позбавлені права на кваліфіковану правову допомогу та незалежний судовий захист. У багатьох випадках, як показує практика, з цивільними постраждалими втрачається зв'язок, а їхні родичі не можуть отримати офіційної інформації про місцезнаходження, стан здоров'я, умови утримання та причини затримання. Відслідкувати долю цивільних осіб надзвичайно складно через відсутність свідків та примусову ізоляцію постраждалих.

Правозахисна Група "СІЧ" задокументувала численні випадки навмисного приховування інформації або відвертої брехні з боку представників окупаційної влади щодо місця перебування затриманих цивільних громадян. Такі дії порушують міжнародне право і є грубим посяганням на особисту свободу і недоторканність людини (Рішення Європейського суду з прав людини від 25 травня 1998 року у справі "Курт проти Туреччини"⁴, п. 125, Reports 1998-III).

³ According to the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees. <https://www.unrefugees.org/emergencies/ukraine/>

⁴ Judgment of the European Court of Human Rights of 25 May 1998 in the case of "Kurt v. Turkey", § 125, Reports 1998-III.

³ За даними Управління Верховного комісара ООН у справах біженців. <https://www.unrefugees.org/emergencies/ukraine/>

⁴ Рішення Європейського суду з прав людини від 25 травня 1998 року у справі «Курт проти Туреччини», п. 125, Reports 1998-III.

during detentions at the workplace, the occupying forces confiscate documentation and intimidate colleagues in order to suppress any resistance. Arbitrary detentions and enforced disappearances are usually accompanied by the use of physical force, psychological pressure, humiliation and threats.

After the de-occupation of Ukrainian territories, the public became aware of numerous torture chambers where civilians were subjected to brutal interrogations, torture, and other forms of violence. For example, in such cities as Izium, Bucha, Kherson, and others, so-called makeshift prisons were found located in basements, administrative buildings, and even in schools. During interrogations, attempts were made to extract confessions from detainees or obtain information about citizens with an active pro-Ukrainian position.

The Human Rights Group SICH documented cases of forced disappearances of volunteers at Russian checkpoints during the evacuation of civilians from the occupied territories. The detained civilians were subjected to cruel treatment: they were kept in inhumane conditions, beaten, tortured, deprived of water and food, access to hygiene products, warm clothing, and medical care.

Arbitrary detentions, enforced disappearances and repressions against active citizens must be considered as a way for the occupying power to deprive the com-

munity of its leaders and force the population to submit to the Russian regime. These facts constitute a gross violation of international human rights law and fall under the definition of war crimes and crimes against humanity, the perpetrators of which must be brought to criminal responsibility. The statute of limitations for such crimes, according to the norms of international law, does not apply.

Alla Matveyeva, wife of the kidnapped mayor of Dniprorudne, Zaporizhzhia region:

“On February 27, 2022, Russian soldiers tried to enter Dniprorudne. The residents of the city, led by my husband, Yevhen Matveyev, the mayor, went out to meet the armored vehicles and said that they would not let the occupiers into the city. The Russian soldiers turned around that day and did not enter the city, but just a few days later, the Russian soldiers detained my husband, took his phone and his official car. Local residents gathered at the intersection near the checkpoint to demand that the occupiers release the mayor. I also ran there and saw that several cars with our men had already moved towards the Russian military. Our unarmed men were laid face down at the sight of machine guns and told not to even think about gathering people here. As for my husband, they assured me that he would call himself, but that the deputies should wait in the office. We had been sitting in the city council until

Цивільних громадян викрадають на вулицях, з робочих місць та власних осель. Документування свідчень звільнених постраждалих підтверджує масовий характер цих затримань, які супроводжуються обшуками, залякуванням, привласненням або знищенням майна, цінних речей і техніки. Часто під час затримань на робочому місці окупаційні сили вилучають документацію, а колег залякують, щоб придушити будь-який опір. Свавільні затримання та насильницькі зникнення, як правило, супроводжуються застосуванням фізичної сили, психологічного тиску, приниженнями та погрозами.

Після деокупації українських територій громадськості стає відомо про численні катівні, де мирних жителів піддавали жорстоким допитам, тортурам та іншим видам насильства. Наприклад, у таких містах як Ізюм, Буча, Херсон та інші, були знайдені так звані імпровізовані тюрми, розташовані в підвалах, адміністративних будівлях і навіть у школах. Під час допитів у затриманих намагалися вибити зізнання у злочинах або отримати інформацію про громадян з активною проукраїнською позицією.

Правозахисна Група “СІЧ” документувала випадки насильницьких зникнень волонтерів на російських блокпостах під час евакуації мирних мешканців з окупованих територій.

Затримані цивільні громадяни піддавалися жорсткому поводженню: їх тримали у нелюдських умовах, били, катували, позбавляли води та їжі, доступу до засобів гігієни, теплового одягу, а також – медичної допомоги.

Свавільні затримання, насильницькі зникнення та репресії проти активних громадян є способом окупаційної влади позбавити громади їх лідерів та змусити населення підкоритися російському режиму. Ці факти є грубим порушенням міжнародного права, прав людини і підпадають під визначення воєнних злочинів та злочинів проти людяності, винуватці яких мають бути притягнуті до кримінальної відповідальності. Строк давності таких злочинів, згідно з нормами міжнародного права не застосовується.

Алла Матвєєва, дружина викраденого мера міста Дніпрорудне, Запорізька область:

“27 лютого 2022 року російські військові намагались заїхати в Дніпрорудне. Мешканці міста на чолі з моїм чоловіком, Євгеном Матвєєвим, міським головою, вийшли на зустріч бронетехніці та сказали, що не пустять окупантів в місто. Російські військові у той день розвернулись та не вїхали в місто, але буквально за кілька днів російські військові затримали мого чоловіка, забрали телефон та службову автівку. Місцеві мешканці збирались на перехресті біля блокпоста,

the evening, but no one called. And I understood that they would only let him go if he agreed to work for them. But I know that my husband would never work for the occupiers. Since then, there has been no information about him. I was told that the occupiers illegally detained people “according to lists”. That is why my husband had already been in this list and when the occupiers saw his documents, they immediately took him away.”

P.S. In November 2024, two and a half years after the detention of the Ukrainian mayor of Dniproprudne, Yevhen Matveyev, his family learned of his death in Russian custody. The circumstances of his death are being investigated.

Hanna Sydorenko, wife of the kidnapped civilian resident Oleksandr, village of Levkivka, Kharkiv region:

“In early March 2022, Russian soldiers entered the village of Levkivka, Kharkiv region. They shelled our village with cluster bombs. It landed in our garden, the animals died, but we survived. However, my 85-year-old mother’s leg was severely injured.

On April 5, armed Russian soldiers broke into our house, searched it, but found nothing. A week later, they came again.

It was horrible. They tied up my husband and held him in the yard at gunpoint. They searched the house, forcibly grabbed my wounded mother from the bed, and wanted to see something there. They found flags of Ukraine and the European Union’s one in the house. After that, they started beating my husband severely and shouting that he was a Nazi. He could not be a Nazi because he was a patriot and he always respected his country, why did they beat him? They took all his documents, 2 phones, and some equipment. The last thing I saw was how they pulled a cap over his eyes and took him away, tied up. They said, “to the “commandant’s office” for a check-up. I have never seen my husband again. He is a pensioner, has an illness and needs constant treatment. I found out that later he was taken away by Federal Security Service of the Russian Federation officers. I went to the checkpoint every day to just find out something, but we were dispersed with shots. Russian soldiers looted, raped and threatened people. It was very dangerous in the village. At the end of April, I left for the city of Izyum. All this time I did not stop searching for my husband. Where is he now? It is still unknown.”

щоб вимагати в окупантів звільнити мера. Я теж побігла туди й побачила, що кілька автівок з нашими чоловіками вже рушили до російських військових. Наших неозброєних чоловіків під прицілом автоматів поклали обличчям донизу і сказали, щоб ніхто навіть не думав збирати тут людей. А щодо мого чоловіка запевнили: він сам зателефонує, лише треба, щоб заступники чекали в кабінеті. Ми до вечора сиділи в міськраді, але ніхто не зателефонував. І я розумію: його відпустили б лише у тому разі, якби він погодився на них працювати. Але я знаю, що мій чоловік ніколи не буде працювати на окупантів. З того часу ніякої інформації про нього не було. Мені розповідали, що окупанти незаконно затримували людей “за списками”. Тобто мій чоловік вже був в цьому списку і коли окупанти побачили його документи, то одразу його забрали.”

P.S. У листопаді 2024 року, через два з половиною роки після затримання українського мера міста Дніпрорудне Євгена Матвєєва, рідним стало відомо про його смерть у російському ув’язненні. Обставини смерті з’ясовуються.

Ганна Сидоренко, дружина викраденого цивільного мешканця Олександра, село Левківка Харківська область:

“На початку березня 2022 року у село Левківка Харківської області зайшли російські військові. Вони

обстріляли наше село касетними снарядами. Прилетіло до нашого саду, загинули тварини, але ми вижили. Однак моїй матері 85-ти років сильно поранило ногу.

5-го квітня до нашого будинку увірвалися озброєні російські військові, влаштували обшук, але нічого не знайшли. Через тиждень вони прийшли знову. Це був жах. Чоловіка зв’язали, тримали у дворі під дулом автомата. Вони обшукували дім, насильно схопили з ліжка мою поранену матір, хотіли подивитися, щось там. У будинку вони знайшли прапори України та Євросоюзу. Після цього вони почали сильно бити мого чоловіка та кричати, що він нацист. Який він “нацист”, він – патріот і завжди поважав свою країну, за що його бити? Вони забрали всі його документи, 2 телефони та деяку техніку. Останнє, що я бачила, як йому натягли шапку на очі і зв’язаного забрали. Сказали – до “комендатури” на перевірку. Більше я не бачила свого чоловіка. Він пенсіонер, має захворювання, потребує постійного лікування. Я дізналася, що згодом його забрали співробітники ФСБ. Я кожен день ходила на блокпост, щоб хоча б щось дізнатися, але нас розганяли пострілами. Російські військові мародерили, гвалтували та погрожували людям. У селі було дуже небезпечно. У кінці квітня я виїхала до міста Ізюм. Увесь цей час я не припиняла пошуки чоловіка. Де він зараз – ї досі не відомо.”

2.

FORCED FILTRATION IN THE OCCUPIED TERRITORIES

ПРИМУСОВА ФІЛЬТРАЦІЯ НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Photo:

Remains of the Church of the Ascension. A Russian tank fired four shots at the church, completely destroying it. The church had a unique ancient iconostasis. March 2022.

Village of Lukiyanivka, Kyiv Oblast.

Фото:

Залишки Храму Вознесіння Господнього. Російський танк чотирма пострілами вищент зруйнував цю церкву. У церкві був унікальний старовинний іконостас. Березень 2022 року. Село Лук'янівка, Київська область.

Forced filtration is a process used by Russian forces in the temporarily occupied territories to control, intimidate, and suppress resistance from the local population. In particular, Russian forces use this method to identify and “neutralize” civilians they believe may pose a potential threat to the occupying regime.

Filtering is a system of checks and procedures that violate human rights and subject civilians to violence and humiliation. It includes document checks, interrogations, forced undressing, physical searches, and psychological pressure.

“This is a system of security checks and data collection, during which many civilians were interned for periods ranging from a few days to several months. It appears that this process was carried out to identify their possible affiliation with the Armed Forces of Ukraine or Ukrainian authorities, or their alleged support for them as well as to gather information about the inhabitants of the occupied territory. The Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) documented the processes of “filtration” in the Russian-occupied areas of Kharkiv, Kherson, Luhansk and Zaporizhzhia regions, with the most developed system in

Donetsk region (in particular, in Mariupol and its surroundings), which included the creation of a network of so-called “filtration camps”, – from the Report⁵ of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR) dated 27.06.2023.

During the filtering process, civilians suspected of disloyalty to the occupation regime are often subjected to harsh procedures, including lengthy interrogations with the use of physical force. The purpose of these procedures is to obtain information or to force cooperation with the occupation authorities. Individual citizens, including activists, volunteers, former military personnel, law enforcement officers, journalists, and citizens with an active pro-Ukrainian position, are subjected to special “checks.” The filtering process is sometimes accompanied by intimidation and destruction of the detainees’ documents.

Forced filtration can also involve prolonged deprivation of personal liberty and the collection of personal data such as fingerprints, photographs, records of residence and contact details. Sometimes the collected information becomes the basis for further persecution, detention and even deportation of civilians to the most remote regions of the aggressor country.

⁵ Detention of civilians in the context of the Russian Federation’s armed aggression against Ukraine. February 24, 2022 – May 23, 2023. Report of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). June 27, 2023.

Примусова фільтрація – це процес, який застосовують російські сили на тимчасово окупованих територіях з метою контролю, залякування та пригнічення спротиву місцевого населення. Зокрема, російські війська використовують цей метод для виявлення та “нейтралізації” мирних мешканців, які, на їхню думку, можуть представляти потенційну загрозу для окупаційного режиму.

Фільтрація є системою перевірок і процедур, які порушують права людини та піддають цивільне населення насильству та приниженню. Вона включає в себе перевірку документів, допити, примус до роздягання, фізичний огляд та психологічний тиск.

“Це система перевірок з міркувань безпеки та збору персональних даних, під час якої багатьох цивільних осіб було інтерновано від кількох днів до кількох місяців. Вбачається, що цей процес проводився з метою виявлення їхньої можливої приналежності до Збройних Сил України чи українських органів влади, або ймовірного надання їм підтримки, а також для збору інформації про мешканців окупованої території. УВКПЛ задокументувало процеси “фільтрації” в окупованих Росією районах Харківської, Херсонської, Луган-

ської та Запорізької областей, з найбільш розвинутою системою в Донецькій області (зокрема, у Маріуполі та його околицях), що включало створення мережі так званих “фільтраційних таборів”, – з Доповіді⁵ Управління Верховного комісара Організації Об’єднаних Націй з прав людини (УВКПЛ) від 27.06.2023 р.

Під час фільтрації мирних мешканців, яких підозрюють у нелояльності до окупаційного режиму, нерідко піддають жорстким процедурам, включаючи тривалі допити із застосуванням фізичної сили. Метою таких процедур є отримання інформації або ж примусова співпраця з окупаційною владою. Окремі громадяни, зокрема активісти, волонтери, колишні військові, співробітники правоохоронних органів, журналісти та громадяни з активною проукраїнською позицією піддаються особливій “перевірці”. Фільтрація іноді супроводжується залякуванням та знищенням документів затриманих.

Примусова фільтрація також може включати тривале позбавлення особистої свободи та збір персональних даних, таких як відбитки пальців, фотографії, записи про місце проживання та контактні дані. Іноді зібрана таким чином інформація стає підставою для подаль-

⁵ Затримання цивільних осіб у контексті збройного нападу Російської Федерації на Україну. 24 лютого 2022 року – 23 травня 2023 року. Доповідь Управління Верховного комісара Організації Об’єднаних Націй з прав людини (УВКПЛ). 27 червня 2023 року.

Civilians can be detained at checkpoints and border crossings, or summoned to police stations or commandant's offices of the occupation authorities, and then transported to so-called "filtration camps."

Forced filtration in the occupied territories usually takes place in specially equipped places that are carefully controlled by the occupying forces.

1. Filtration camps are special places set up in former schools, administrative buildings, dormitories, and other large spaces. People can be held for anywhere from a few hours to several days or even weeks, depending on the decision of the occupying forces;
2. Checkpoints on the border between occupied and Ukrainian-controlled territories are one of the main places where filtering takes place. Russian military officers check documents, interrogate people, and detain them if they find anything suspicious. This could be electronic correspondence, photographs, contacts, or personal belongings that the occupiers are considered to indicate pro-Ukrainian views;
3. Crowded areas. Filtering can also take place in crowded areas, such as bus stations, train stations, or near humanitarian points. There, civilians are subjected to ran-

dom document checks and searches, sometimes detained for additional questioning;

4. Prisons and detention centers. Some civilians, after being filtered, may be transferred to temporary isolation centers and prisons, where they are held in custody. These places are used for further interrogation.
5. Administrative buildings such as city council buildings or police stations are also used for filtration procedures. People can be detained in these premises for long periods of time while the check is being carried out.

Many civilians who fail the filtering process or are deemed "dangerous" are forcibly deported to Russia, in violation of the International Covenant on Civil and Political Rights and the Universal Declaration of Human Rights. Those deemed not to pose a threat are issued with a travel document by the Russian armed forces.

Forced deportations separate families, deprive detained citizens of social ties and constitute a gross violation of fundamental human rights and freedoms. Forced filtration has serious consequences for both individuals and the entire population of the occupied territories. Residents live in permanent fear of being detained, subjected to ill-treatment or deported. This contributes to the general atmosphere of fear, distrust and repression, which is used by the

ших переслідувань, затримань і навіть депортацій цивільних громадян у найбільш віддалені регіони країни-агресора.

Мирних мешканців можуть затримувати на блокпостах і пунктах перетину кордону, або викликати до відділків поліції чи комендатур окупаційної влади, а потім доправляти до так званих "фільтраційних таборів".

Примусова фільтрація на окупованих територіях зазвичай відбувається в спеціально облаштованих місцях, які ретельно контролюються окупаційними силами.

1. Фільтраційні табори – це спеціальні місця, які облаштовані в колишніх школах, адміністративних будівлях, гуртожитках та інших великих приміщеннях. Людей можуть утримувати від кількох годин до кількох днів або навіть тижнів, в залежності від рішення окупаційних сил.
2. Блокпости на межі між окупованими та підконтрольними Україні територіями є одним з основних місць, де відбувається фільтрація. Російські військові перевіряють документи, опитують людей та затримують їх, якщо знаходять щось, що викликає підозру. Це можуть бути переписки на електронних пристроях, фотографії, контакти або особисті речі, які, на думку окупантів, свідчать про проукраїнські погляди.

3. Місця масового скупчення людей. Фільтрація також може проводитися в місцях, де збирається багато людей, наприклад, на автовокзалах, залізничних станціях або поблизу гуманітарних пунктів. Там цивільних громадян піддають вибірковій перевірці документів та огляду, іноді затримуючи їх для додаткових допитів.

4. В'язниці та СІЗО. Деякі цивільні особи після фільтрації можуть бути переведені до тимчасових ізоляторів та в'язниць, де їх утримують під вартою. Ці місця використовуються для подальшого допиту.
5. Адміністративні будівлі, такі як будівлі міських рад або відділки поліції, також використовуються для проведення фільтраційних процедур. У таких приміщеннях людей можуть затримувати на довгий час, поки триває перевірка.

Багато цивільних громадян, які не змогли пройти фільтрацію, або ж були визнані "небезпечними", примусово депортують в Росію, що порушує Міжнародний пакт про громадянські права та свободи та Загальну декларацію прав людини. А особам, які вважаються такими, що не становлять небезпеки, збройні формування РФ видають відповідний дозвільний документ на виїзд.

Примусові депортації роз'єднують родини, позбавляють затриманих громадян соціальних

occupying authorities to suppress any manifestations of resistance.

Ivan, a civilian resident of Mariupol:

I was taken into Russian custody on April 9, 2022 in Mariupol. Our house was destroyed by shelling. First, we moved to the bomb shelter of the Azovstal stadium, but it was also shelled and a fire started in the bomb shelter. Everyone who was in the basement decided to get out of the city together towards the sea. On the way, we came across Russian soldiers, who after thorough checks directed us towards the Russian border. When I entered the checkpoint, which was located in the territory of Vynohradiv, they stripped me, searched my bag and started asking if I was not serving in the Ukrainian army. I explained that I was studying and then engaged in business, and that is why I was not drafted. Still, they let me go further.

Along with other people, we stood and waited for a bus to go to the filtration point in Novoazovsk. But we still decided to spend the night in the village of Bezimenne, and in the morning go to Novoazovsk for filtration. In Bezimenne, members of the organization "Young Guard of Russia", among whom there were many Chech-

ens, arranged a check for us. Our passports were taken away. Russian television interviewed everyone. We were placed in an unknown building, the conditions were terrible: we slept on the floor, there was a stench, unsanitary conditions, there was no proper food, the toilet was outside.

The very next morning we went to Novoazovsk, where we were checked into a so-called hotel for filtration. We passed it in two days. They asked us questions about the Azov regiment, filled out some papers. We said we were going to Russia. On April 9, 2022, we crossed the border quickly without any problems, there were many cars in the neutral zone. After filling out the migration cards, we got back on the bus, which was taken to the Russian customs office. There, all the men were called in one by one. When I was called to the office, a Russian FSB employee, who was sitting at the table, asked me the same questions again, why I didn't not serve in the Ukrainian army and whether I was connected to the Azov regiment. Then, with swearing and threats, he began to demand some kind of "truth", threatened to beat and torture me, asked what social networks and messengers I use. This was the beginning of my arrest".

зв'язків і є грубим порушенням основоположних прав та свобод людини. Примусова фільтрація має важкі наслідки як для окремих людей, так і для всього населення окупованих територій. Мешканці перебувають у постійному страху через можливість бути затриманими, підданими жорстокому поводженню чи депортації. Це сприяє загальній атмосфері страху, недовіри та репресій, що використовуються окупаційною владою для придушення будь-яких проявів опору.

Іван, цивільний мешканець Маріуполя:

"Я потрапив до російського ув'язнення 9 квітня 2022 у Маріуполі. Наш будинок був зруйнований внаслідок обстрілу. Спершу ми перейшли в бомбосховище стадіону "Азовсталь", але його теж обстріляли і у бомбосховищі почалася пожежа. Всі, хто був у підвалі, вирішили разом вибратися з міста у бік моря. Дорогою ми наїтовхнулися на російських військових, які після ретельних перевірок направили нас у бік російського кордону. Коли я зайшов на блокпост, який знаходився на території Виноградова, мене роздягли, обшукали сумку та почали розпитувати, чому я не служу в українському війську. Я пояснив, що вчився, а потім займався бізнесом, і тому мене не призвали. Все ж таки мене пропустили далі.

Ми разом з іншими людьми стояли та чекали автобус, щоб поїхати на фільтраційний пункт

у Новоазовську. Але все ж таки вирішили переночувати у селі Безіменному, а зранку вже йти до Новоазовська на фільтрацію. У Безіменному нам влаштували перевірку члени організації "Молода гвардія Росії", серед яких було багато чеченців. У нас забрали паспорти. Російське телебачення брало у всіх інтерв'ю. Нас розмістили в невідомому приміщенні, умови були жахливі: ми спали на підлозі, сморід, антисанітарія, їжі нормальної не було, туалет – на вулиці.

Уже наступного ранку ми поїхали до Новоазовська, де нас заселили до так званого готелю для проходження фільтрації. Ми пройшли її за два дні. Запитання ставили щодо полку "Азов", заповнювали якісь папери. Ми сказали, що ідемо до Росії. 9 квітня 2022 року ми пройшли кордон швидко без проблем, на нейтральній зоні було багато машин. Після заповнення міграційних карт ми знову сіли в автобус, на якому ми доїхали до російської митниці. Там викликали всіх чоловіків по черзі. Коли мене викликали до кабінету, за столом сидів працівник російського ФСБ і знову ставив питання: чому я не служив в українському війську та чи пов'язаний я з полком "Азов". Знову лайкою та погрозами почав вимагати якусь "правду", погрожував, що битиме і катуватиме, запитав, якими соціальними мережами та месенджерами користуєся. Це був початок мого арешту".

3.

**FORCED EVICTIONS
BY REPRESENTATIVES
OF THE OCCUPATION
AUTHORITIES**

**ПРИМУСОВІ
ВИСЕЛЕННЯ
ПРЕДСТАВНИКАМИ
ОКУПАЦІЙНОЇ ВЛАДИ**

Photo:

*A house of prayer destroyed by a tank shell.
A mined barrel of a Russian mortar. March 2022.
Village of Rudnytske, Kyiv Oblast.*

Фото:

*Зруйнований танковим пострілом
молитовний дім. Замінований ствол
російського міномета. Березень 2022 року.
с. Рудницьке, Київська область.*

Forced evictions in the occupied territories of Ukraine were one of the practices of pressure used by the Russian occupation authorities at the beginning of the full-scale invasion in order to suppress civil resistance. This practice consisted of expelling local residents from their own homes due to their disagreement with the actions of the Russian occupation authorities. The decision to evict was made by the “military commander” or other representatives of the occupation administration; in this case, the residents were given only 24 hours to comply with the order.

As usual, people were forced to leave their homes without the opportunity to take their personal belongings, documents or property, which put them in an extremely vulnerable position. At the same time, the property of the evicted persons was transferred to the use of the occupying authorities. Forced eviction is not even provided for by the legislation of the aggressor state. Therefore, the occupying authorities were forced to hide their actions.

The occupation authorities cited several main reasons for the forced eviction, including “discrediting” the Russian authorities and the Russian army. Thus, residents were punished for criticizing the occupation regime or Russian troops. This was also the spread of so-called “false information.” Any

public information about the actions of the occupiers that did not correspond to the official Russian version was regarded as a threat and false information. Another reason for the forced eviction was the threat to “socio-political stability.” The occupation authorities considered active participants in pro-Ukrainian rallies or critics of the regime as a threat to stability in the occupied territories. After some time, the occupation forces abandoned the practice of forced evictions, choosing instead to keep civilians for the “exchange fund.”

The forced displacement of civilians is a gross violation of international law, in particular the International Covenant on Civil and Political Rights and the Universal Declaration of Human Rights, which prohibit the forcible transfer of populations in the occupied territories. The unlawful deportation or forcible transfer of a protected person is also considered to be a serious violation of Art. 147 of the Fourth Geneva Convention. Such acts are considered war crimes and are subject to international investigation and punishment.

The practice of forced evictions allowed the occupying authorities to create a loyal base of supporters from among collaborators, which helped to ensure control over the territory. Our organization also managed to document «fake evictions», when civilians were expelled

Примусові виселення на окупованих територіях України – були однією з практик тиску, яку застосовувала російська окупаційна влада на початку повномасштабного вторгнення з метою придушення громадянського спротиву. Ця практика полягала у вигнанні місцевих жителів із власних домівок через їхню незгоду з діями російської окупаційної влади. Рішення про виселення приймав “військовий комендант” або інші представники окупаційної адміністрації; при цьому жителям давалося лише 24 години на виконання наказу.

Зазвичай люди були змушені залишати свої домівки без можливості забрати особисті речі, документи чи майно, що ставило їх у вкрай вразливе становище. Водночас, майно виселених осіб передавалося у користування окупаційної влади. Примусове виселення не передбачено навіть законодавством держави-агресорки. Тому, окупаційна влада була вимушена приховувати свої дії.

Окупаційна влада називала декілька основних причин для примусового виселення, серед яких “дискредитація” російських органів влади та російської армії. Таким чином, мешканців карали за критику окупаційного режиму або російських військ. Також це поширення так званої “не-

правдивої інформації”. Будь-яка публічна інформація про дії окупантів, яка не відповідала російській офіційній версії, розцінювалася як загроза та неправдива інформація. Ще одна причина для примусового виселення – загроза “суспільно-політичній стабільності”. Окупаційна влада розглядала активних учасників проукраїнських мітингів або критиків режиму як загрозу стабільності на захоплених територіях. Через певний час окупаційні сили відмовилися від практики примусових виселень, обравши їй на заміну утримання цивільних громадян для “обмінного фонду”.

Примусове виселення цивільних осіб – це грубе порушення міжнародного права, зокрема, Міжнародного пакту про громадянські права та свободи та Загальної декларація прав людини, які забороняють примусове переміщення населення на окупованих територіях. Незаконна депортація або примусове переселення особи, яка перебуває під захистом, також вважається серйозним порушенням ст.147 Четвертої Женевської конвенції⁶. Такі дії розглядаються як війсьний злочин і підлягають розслідуванню та покаранню на міжнародному рівні.

Практика примусових виселень дозволила окупаційній владі створити лояльну базу прихильників з числа колаборантів, що

⁶ Geneva Convention relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War of 12 August 1949. Art. 147

⁶ Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року. Ст.147

from the occupied territory to the controlled territory only for show – in front of the camera, and then given into labor and sexual slavery.

Olena Yahupova, resident of the village of Kamyanka Dniprovsk, Zaporizhzhia region:

“Representatives of the occupation forces came to my house with weapons, introducing themselves as the FSB (Security Service of the Russian Federation). One of them said that a complaint had been filed against me because I was the wife of a serviceman of the Armed Forces of Ukraine, that I might have weapons or other explosives, and that I was an unreliable person.

The FSB searched me. They handcuffed me, put me in a car, and took me to the district police station. During the interrogation, they beat me with a two-liter bottle of water, broke the back of my head in two places. The interrogation lasted for about 2 hours: my limbs were taped to a chair. The beatings alternated with strangulation. They put a plastic bag on my head, wrapped tape around my neck, one employee held the tape, and the other covered my nose so that I couldn't breathe. They also strangled me with a wire from an electric kettle... They asked me where my husband worked. They also demanded that I report people with a pro-Ukrainian position. During such an “interrogation,” they checked my phones. Then officers from the district police station came for me and took me

to the city of Energodar, where the interrogations continued: I was thrown onto the floor of the cell with a bag over my head, and two other men were thrown there, too.

We were taken to the city of Vasylivka in Zaporizhzhia region to the bus station, where the filtration point is located. We were fingerprinted, photographed, and then taken towards Zaporizhzhia, about 100 meters to the controlled territory. There, Russian correspondents and a collaborator nicknamed “Batman,” who was involved in the forced eviction procedure, had already been waiting for us. We were turned to face Zaporizhzhia, I stood in the middle, and on the sides were two other Ukrainian detained men. We had to hold hands and walk on command with our left foot until we were told: “Stop”. We walked like this twice in front of the camera, then the correspondents interviewed us. I said that I had done nothing wrong, to which the correspondent replied that no one was detained just like that. After that, they gave us our documents, but they did not return my other personal belongings. “Batman” put us in the trunk of his personal car, we drove for 7 minutes to the next checkpoint, the village of Verkhnya Krynytsia, Zaporizhzhia region, where we were pulled out and handed over to the commander of the unit with the call sign “Sar-mat”. He told us that “it is time to work for the benefit of the Russian Federation and dig trenches for the

допомогало забезпечувати контроль над територією. Також нашій організації вдалося задокументувати “фейкове виселення”, коли мирних мешканців видворяли з окупованої території на підконтрольну лише показово – на камери, після чого віддавали у трудове та сексуальне рабство.

Олена Ягупова, мешканка села Кам'янка Дніпровська, Запорізька область:

“До мене додому приїхали представники окупаційних сил зі зброєю, які представилися ФСБ РФ. Один з них сказав, що на мене поступила скарга, бо я є дружиною військовослужбовця ЗСУ, що начебто в мене може бути зброя чи інші вибухонебезпечні предмети, і що я є ненадійною особою.

ФСБ здійснили обшук. На мене одягли наручники, посадили в легкове авто та відвезли в районний відділок поліції. Під час допиту мене били дволітровою пляшкою з водою, розбили мені потилицю в двох місцях. Допит тривав близько 2-х годин: мої кінцівки примотали скотчем до стільця. Побиття чергували з удушенням. Мені на голову одягали пластиковий пакет, на шиї замотали скотч, один працівник притримував скотч, а інший – закривав мені ніс, щоб я не могла дихати. Також мене душили проводом від електричного чайника... Мене питали, де служить мій чоловік. Також ви-

магали, щоб я донесла на людей з проукраїнською позицією. Під час такого “допиту” вони перевіряли мої телефони. Потім за мною приїхали співробітники районного відділку поліції, і повезли в м. Енергодар, де допити продовжилися: мене кинули на підлогу камери з мішком на голові, туди ж кинули ще двох чоловіків.

Нас повезли в м. Василівка Запорізької області на автовокзал, де знаходиться пункт фільтрації. У нас зняли відбитки пальців, сфотографували, а потім вивезли в бік Запоріжжя, близько 100 метрів до підконтрольної території. Там на нас вже чекали російські кореспонденти і колаборант на прізвисько “Бетмен”, який займався процедурою примусового виселення. Нас розвернули обличчям у сторону Запоріжжя, я стала посередині, а по боках – двоє інших українських затриманих чоловіків. Ми мали взятися за руки й з лівої ноги йти по команді, поки нам не скажуть: “Стоп”. Двічі ми так ходили на камеру, потім кореспонденти взяли у нас інтерв'ю. Я сказала, що я нічого поганого не зробила, на що мені кореспондентка відповіла, що просто так нікого не затримують. Після цього нам віддали документи, інших особистих речей мені не повернули. “Бетмен” помістив нас в багажник особистого авто, ми проїхали хвилин 7 до наступного блокпосту, с. Верхня Криниця Запорізь-

Russian army". I spent for more than six months in captivity."

Victoria, daughter of a civilian detainee, Enerhodar city:

"My father worked as an engineer at the ZNPP (Zaporizhzhia Nuclear Power Plant). He was in Russian captivity for almost 5 months because he did not hide his pro-Ukrainian position. He was arrested right at his workplace and held in the Energodar pre-trial detention center.

For a long time we did not know anything about him. On February 10, 2023, we learned from Russian news that my father was allegedly being expelled from the temporarily occupied territory. In one of the Russian Telegram channels, we saw a video where the occupier was reading my father a sentence and then released him towards Zaporizhzhia. But my father never returned home. We think that he is still being illegally held in the occupied territory."

кої області, де нас витягнули, передали командирі підрозділу з позивним "Сармат". Він сказав нам, що "прийшов час попрацювати на благо РФ і копати окопи для російської армії". У полоні я провела більше шести місяців."

Вікторія, донька цивільного затриманого, місто Енергодар:

"Мій батько працював інженером на ЗАЕС. Майже 5 місяців він перебував у російській

неволі, оскільки не приховував свою проукраїнську позицію. Його затримали прямо на робочому місці та утримували в Енергодарському СІЗО.

Довгий час нам не було нічого про нього відомо. 10 лютого 2023 з російських новин ми дізналися, що мого батька нібито видворяють із тимчасово окупованої території. В одному з російських телеграм-каналів ми побачили відео, де татові окупант зачитує вирок та відпускає у сторону Запоріжжя. Але додому мій батько так і не повернувся. Ми думаємо, що його й далі незаконно утримують на окупованій території."

Photo:

A local resident examines the nose section of a «Tochka-U» missile. April 2022. Village of Nova Basan, Chernihiv Oblast.

Фото:

Місцевий житель оглядає носову частину ракети «Точка-У». Квітень 2022 року. Село Нова Басань, Чернігівська область.

4.

HUMAN RIGHTS VIOLATIONS IN PLACES OF DETENTION

Порушення прав людини в місцях утримання

Photo:

*Burnt Russian equipment. March 2022.
Village of Peremoha, Kyiv Oblast.*

Фото:

*Спалена російська техніка.
Березень 2022 року.
Село Перемога, Київська область.*

4.1. TORTURE AND INHUMANE TREATMENT

During the Peace Summit in Switzerland in June 2024, the Verkhovna Rada Commissioner for Human Rights Dmytro Lubinets stated⁷ that all those held in Russian captivity are subjected to systematic torture. He called at least 14 thousand such cases confirmed. The Prosecutor General's Office has opened more than 450 criminal proceedings for the ill-treatment and torture of prisoners of war and more than 2,100 for the torture of civilians.

Reports by international organizations, in particular the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), also confirm numerous cases of tortures, beatings and sexual violence committed by Russian military personnel in the occupied areas of Ukraine. In particular, the OHCHR report⁸ of March 26, 2024, mentions over 1,000 confirmed cases of torture and inhuman

treatment of Ukrainian prisoners held on Russian territory and in the occupied areas.

A resolution⁹ of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe of 2 October 2024 mentions 65,956 servicemen and civilians who are considered missing or captured, although the real number may be much bigger. Among the most common forms of torture used by the Russian military on prisoners there are electric shocks, blows to the head and other parts of the body, humiliation, psychological pressure, threats, sexual violence and robbery.

Systematic torture of prisoners is a direct violation of the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of August 12, 1949. According¹⁰ to the Coordination Headquarters for the Treatment of Prisoners of War, to date, 186 places of detention of Ukrainian prisoners of war and 29 places where both military personnel and civilians are cruelly treated have been identified.

⁷ From the speech of the Commissioner for Human Rights of the Verkhovna Rada of Ukraine during the Peace Summit in Bürgenstock, Switzerland, June 15, 2024. <https://www.radiosvoboda.org/a/rosiyskyy-polon-zakhyst-vidtortur/33008657>

⁸ Report on the situation of human rights in Ukraine. December 1, 2023 – February 29, 2024. Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR). March 26, 2024.

⁹ Missing persons, prisoners of war and civilians in captivity as a result of the war aggression of the Russian Federation against Ukraine. Resolution 2573 (2024) of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe of October 2, 2024.

¹⁰ From the report of the Secretary of the Coordination Headquarters for the Treatment of Prisoners of War, D. Usov, at the meeting of the Council on Human Rights, Gender Equality and Diversity under the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine on June 20, 2024.

4.1. КАТУВАННЯ ТА НЕЛЮДСЬКЕ ПОВОДЖЕННЯ

Під час Саміту миру у Швейцарії у червні 2024 Уповноважений Верховної Ради з прав людини Дмитро Лубінець заявив⁷, що всі, хто перебуває у російському полоні, зазнають систематичних тортур. Він назвав підтвердженими щонайменше 14 тисяч таких випадків. Генпрокуратура відкрила понад 450 кримінальних проваджень за фактами жорстокого поводження та катувань військовополонених та понад 2100 за фактами катування цивільних.

Звіти міжнародних організацій, зокрема, Управління Верховного Комісара ООН з прав людини (УВКПЛ), також підтверджує численні випадки катувань, побиття та сексуального насильства, скоєних російськими військовими в окупованих районах України. Зокрема, у доповіді⁸ УВКПЛ від 26 березня 2024 року йдеться про понад 1000 підтверджених випадків катувань та нелюдського

поводження з полоненими українцями, яких утримують на території Росії та в окупованих районах.

У резолюції⁹ Парламентської асамблеї Ради Європи від 2 жовтня 2024 року йдеться про 65 956 військовослужбовців і цивільних осіб, які вважаються зниклими безвісти або захопленими в полон, хоча їхня реальна кількість може бути набагато більшою. Серед найбільш поширених форм катувань, які застосовуються російськими військовими до полонених, є тортури електричним струмом, удари по голові та іншим частинам тіла, приниження, психологічний тиск, погрози, сексуальне насильство та пограбування.

Систематичні тортури полонених є прямим порушенням Женевської конвенції про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 року. За даними¹⁰ Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими, на сьогодні встановлено 186 місць тримання українських вій-

⁷ Із виступу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини під час Саміту миру у Бюргенштоці, Швейцарія, 15 червня 2024 року. <https://www.radiosvoboda.org/a/rosiyskyy-polon-zakhyst-vidtortur/33008657>

⁸ Доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні. 1 грудня 2023 року – 29 лютого 2024 року. Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини (УВКПЛ). 26 березня 2024 року.

⁹ Зниклі безвісти, військовополонені та цивільні особи, які перебувають у полоні внаслідок агресивної війни Російської Федерації проти України. Резолюція 2573 (2024) Парламентської асамблеї Ради Європи від 2 жовтня 2024 року.

¹⁰ Із доповіді секретаря Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими Д. Усова на засіданні Ради з питань прав людини, гендерної рівності та різноманіт-
тя при МЗС України 20 червня 2024 року.

Yuriy Trehubko, a public activist from Kherson:

“Since I didn’t say anything during the interrogation in the regional council building, they started beating me with their feet and hands. It was scary because I was sitting on a chair with my eyes and hands tied and I didn’t know from which side the blow would come. I fell from the beatings and they continued to beat me on the floor. They found information on my phone that I had been helping volunteers to raise money for a thermal imager for the Ukrainian military.

My wife and I were brought to the building of the Temporary Detention Center in Kherson, where they had set up a torture chamber for interrogations, and placed in different cells. Right above our cell was a torture chamber where the FSB extracted information from prisoners. This happened every day, and in the evening, Russian soldiers would drag prisoners out into the corridor and torture them just for fun. From 11:00 p.m. to 3:00 a.m. wild screaming was being heard. Sometimes, they could simply open the cell and “beat” everyone in a row until they got tired. I didn’t know the information they were interested in, but they regarded it as a refusal to cooperate. ...They stuffed some kind of rag into my mouth and gave me an electric shock. I clenched my mouth so hard that I broke my front tooth. And so they gave me electric shocks until I lost conscious-

ness. Each time the shocks became stronger and longer. You can’t imagine how terrible it was. You can go crazy there in one night...”

Kostyantyn Velychko, volunteer from Mariupol:

“The driver and I were stopped at a checkpoint before entering Mariupol. We were going to evacuate locals, we had all the documents. The Russian military ignored this. They accused us of taking out disguised Ukrainian soldiers. They put machine gun barrels to us, stuffed us into a car and took us to the commandant’s office in the village of Nikolske, Donetsk region.

We were not taken to the Olenivka colony right away. At first, we were transported from place to place tied up, with bags on our heads, like animals. We were kept in cages-chambers in Starobeshevo, then in the Donetsk Department for Combating Organized Crime. No official charges were brought. Each time we were interrogated and beaten. There were not only volunteers there, but also local civilians and military personnel. They tortured people so terribly, especially the military personnel! It was just hell on the earth. They took us out and forced us to dig our own graves, supposedly before being shot. I felt sick, I felt like I was starting to faint, I asked to be given ammonia, and they kicked me in the head. They did everything to break my morale and said that I would never get out of here.”

ськовополонених і 29 місць, де жорстоко поводяться як з військовими, так і з цивільними.

Юрій Трегубко, громадський активіст з Херсону:

“Оскільки під час допиту в будівлі обласної ради я не повідомляв нічого, то мене почали бити ногами та руками. Було страшно, оскільки я сидів на стільці із зав’язаними очима та руками і не знав, з якої сторони прилетить удар. Від побоїв я впав і вони продовжили бити мене на підлозі. В моєму телефоні знайшли інформацію, що я допомагав волонтерам збирати гроші на тепловізор для українських військових.

Нас з дружиною привезли до будівлі ізолятору тимчасового тримання у Херсоні, у якому облаштували катівню для допитів, та помістили у різні камери. Прямо над нашою камерою була катівня, де ФСБ вибивало інформацію з полонених. Так було щодня, а увечері, російські солдати витягували полонених в коридор і катували просто для насолоди. З 23-ї ночі до 3 ранку стояв дикий крик. Інколи просто відкривали камеру і “молотили” всіх підряд, поки не втомлювались. Я не знав інформацію, яка їх цікавила, але вони це розцінювали, як відмову співпрацювати. ...Мені запхали у рот якусь ганчірку та вдарили током. Я так сильно стиснув рота, що аж зламав передній зуб. І так мене били струмом до тих пір, поки я не втратив сві-

домість. Щоразу удари ставали сильнішими та тривалішими. Ви не уявляєте, який це жах. Там за одну ніч можна з глузду зійти...”

Величко Костянтин, волонтер з Маріуполя:

“Нас з водієм зупинили на блокпості перед в’їздом у Маріуполь. Ми їхали евакуювати місцевих, мали всі документи. Російські військові на це не зважали. Нас звинувачували, що ми вивозимо переодягнених українських військових. Приставили до нас дула автоматів, запхали в машину і повезли до комендатури села Нікольське, Донецької області.

До Оленівської колонії нас доправили не одразу. Спочатку перевозили з місця на місце зв’язаних, з мішками на головах, як тварин. Тримали у клітках-камерах у Старобешеве, потім – у Донецькому УБОЗ. Жодних офіційних обвинувачень не висували. Щоразу нам влаштовували допити й побиття. Там були не тільки волонтери, а й місцеві цивільні та військові. Вони людей так страшно катували, особливо військових! Це було просто пекло на землі. Нас виводили і примушували копати собі могили, нібито перед розстрілом. Мені стало погано, я відчув, що починаю не-притомніти, я попросив, щоб мені дали нашатирний спирт, а мене вдарили ногою по голові. Робили все, щоб морально зламати і казали, що я звідси ніколи не вийду.”

4.2. FORCED LABOUR

Forced labor in captivity is another crime committed by the Russian military not only against Ukrainian prisoners of war, but also against civilians. Forced labor is prohibited under international humanitarian law.

The norms of the Geneva Convention relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War of 12 August 1949 state that if protected persons are citizens of an adverse State, they may only be engaged in such types of forced labour as are necessary to ensure the food, shelter, clothing, transport and health of the people and which are not directly related to the conduct of military operations¹¹. Also, Article 4 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of 4 November 1950 states that no one may be compelled to perform forced or compulsory labour¹².

However, numerous cases have been identified where Ukrainian citizens are forced to perform physical labour, often in dangerous conditions. In particular, this work includes digging trenches, repairing and building infrastructure for the Russian military, as well as other types of work that endanger the lives and health of

prisoners. Many civilians report being forced to work in camps in the Russian Federation or in the temporarily occupied territories.

Ukrainian law enforcement agencies and human rights organizations document these crimes and collect evidence to submit to international courts, such as the ICC. The Human Rights Group SICH transmits documented testimonies to UN Committees, the ICRC, the ICC, the ECHR, member states of the Council of Europe, and other international organizations.

Olena Yahupova, civilian resident of the city of Kamianka Dniprovska, Zaporizhzhia region:

"In labour slavery, we did any work that the Russian military demanded. If they needed to dig trenches, they indicated how many meters each civilian had to dig per day and carefully checked whether the norm was met. We were not even allowed to stop for rest. The prisoners also built dugouts: the rooms were sheathed with materials and equipped in such a way as to create more "homely" conditions. They consisted of several rooms and even a kitchen.

Sometimes we had to work almost non-stop. It was like a life of slaves – without any rights. We were fed once a day, brought food in soldiers thermoses: cere-

4.2. ПРИМУСОВА ПРАЦЯ

Примусова праця у полоні є ще одним злочином, який чинять російські військові не лише до українських військовополонених, а й до цивільних осіб. Згідно з міжнародним гуманітарним правом, примусова праця заборонена.

В нормах Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року вказано, що якщо особи, які перебувають під захистом, є громадянами держави-супротивниці, їх можна залучати лише до таких видів примусових робіт, виконання яких є необхідним для забезпечення продуктів харчування, житла, одягу, транспорту та здоров'я людей і які не є безпосередньо пов'язаними з проведенням воєнних операцій¹¹. Також у статті 4 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року встановлено, що ніхто не може бути присилуваний виконувати примусову чи обов'язкову працю¹².

Однак виявлено численні випадки, коли українських громадян примушують до фізичних робіт, часто в небезпечних умовах. Зокрема, такі роботи включають копання окопів, ремонт та будівництво інфраструктури для російських військових, а також

інші види праці, які ставлять під загрозу життя та здоров'я ув'язнених. Багато цивільних повідомляють про примус до праці у таборах у РФ або на тимчасово окупованих територіях.

Українські правоохоронні органи та правозахисні організації документують ці злочини, а також збирають докази для подання їх до міжнародних судових інстанцій, таких як МКС. Правозахисна Група "СІЧ" передає задокументовані свідчення до Комітетів ООН, МКЧХ, МКС, ЄСПЛ, держав-країн учасниць Ради Європи та інших міжнародних організацій.

Олена Ягупова, цивільна мешканка міста Кам'янка Дніпровська, Запорізька область:

"У трудовому рабстві ми виконували будь-яку роботу, яку вимагали російські військові. Якщо їм було потрібно копати окопи, вони вказували, скільки метрів кожен цивільний мав викопати на день, і ретельно перевіряли, чи норма виконана. Нам навіть не дозволяли зупинитися на відпочинок. Полонені також будували бліндажі: приміщення обшивали матеріалами та облаштовували так, щоб створити більш "домашні" умови. Вони складалися з декількох кімнат і навіть кухні.

¹¹ Geneva Convention relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War of August 12, 1949. Article 40.

¹² European Convention on Human Rights of November 4, 1950. Art.4.

¹¹ Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року. Ст.40.

¹² Європейська конвенція з прав людини від 4 листопада 1950 року. Ст.4.

als or pasta, poured with boiling water. When the food was hot, it was still edible, but when it cooled, it turned into a mass that was almost impossible to eat, unless people were very hungry.

Women were also used in forced labour, at first on an equal footing with men, and later we were given other tasks: washing military uniforms, cleaning houses that had been taken over by Russian soldiers, and cooking. Women were also used for sexual slavery. We were not asked what we wanted, and we were not told what we were going to do. This applied to both women and men. They do not consider it violence, no. As one officer said: "You stay here to live." "Why?" "Because I want so, I decided so."

4.3. VIOLATION OF THE RIGHT TO MEDICAL CARE

The violation of the right to medical care for civilians in Russian torture camps is a serious human rights violation that can be classified as a war crime. Detained civilians are often denied adequate access to medical services, a fundamental right enshrined in international humanitarian law.

These violations can take many forms, including the failure to provide medical examinations, ignoring the physical and mental conditions of detainees, failing to provide medication, or refusing

surgery and treatment for chronic illnesses. Civilian detainees, including the elderly ones, those with chronic illnesses or disabilities, often suffer from a lack of or complete lack of medical resources in places of detention. In some cases, detainees are even denied essential medical supplies and painkillers, leading to suffering and worsening of their condition. There have been documented cases where individuals with incurable illnesses have been denied treatment, sometimes resulting in death.

Furthermore, systematic cases of torture and inhumane treatment increase the need for medical care, as the physical injuries and psychological stress caused by the violence require immediate intervention. However, access to medical care is often deliberately denied, leading to serious health consequences.

These actions violate the Geneva Conventions, which require that persons deprived of their liberty have access to adequate medical care. They also violate standards of treatment for civilians in war, which require that everyone has the right to basic medical care.

Maryna, daughter of a detained civilian, Kyiv:

"Since March 7, 2022, my father has been held in the territory of the Russian Federation in the city of Kursk, in pre-trial detention center No. 1, but no information was provided to his family. We

Іноді нам доводилося працювати практично безперервно. Це було як життя рабів – без будь-яких прав. Нас годували раз на день, привозячи їжу в солдатських термосах: крупу або макарони, залиті окропом. Коли їжа була гарячою, її ще можна було з'їсти, але заохолонувши, вона перетворювалася на масу, яку майже неможливо було їсти, якщо тільки люди не були дуже голодними.

Жінок також використовували на примусових роботах, спочатку – на рівні з чоловіками, а згодом нам доручали інші завдання: прання військової форми, прибирання будинків, які захопили російські військові, та приготування їжі. Також жінок використовували для сексуального рабства. Нас не питали, що ми хочемо, і не повідомляли, що ми будемо робити. Це стосувалося як жінок, так і чоловіків. Вони не вважають це насиллям, ні. Як казав один офіцер: "Ти залишаєшся тут жити". "А чому?" "Бо я так хочу, я так вирішив."

4.3. ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ

Порушення права на медичну допомогу щодо цивільних осіб у російських катівнях є серйозним порушенням прав людини, яке можна класифікувати як воєнний злочин. Утримуванням цивільним громадянам часто не надають на-

лежного доступу до медичних послуг, що є основоположним правом, закріпленим у міжнародному гуманітарному праві.

Такі порушення можуть набувати різних форм, включаючи відсутність медичного обстеження, ігнорування фізичних і психічних станів затриманих, ненадання ліків або відмову в операціях та лікуванні хронічних хвороб. Затримані цивільні, в тому числі літні люди, люди з хронічними захворюваннями або інвалідністю, часто страждають через нестачу або повну відсутність медичних ресурсів у місцях утримання. В деяких випадках затриманим навіть відмовляють у найнеобхідніших медичних засобах та знеболюючих, що призводить до страждань і погіршення їхнього стану. Зафіксовані випадки, коли особи, які мають невиліковні захворювання, не отримували лікування, що іноді призводило до смерті.

Крім того, систематичні випадки катувань та нелюдського поводження посилюють потребу в медичній допомозі, адже фізичні травми та психологічний стрес, заподіяні в результаті насильства, потребують негайного втручання. Проте у доступі до медичної допомоги часто відмовляють свідомо, що призводить до важких наслідків для здоров'я.

Такі дії порушують Женевські конвенції, які передбачають, що особи, позбавлені волі, повинні

received all data on my father's movements from open sources and from the third parties who were held with him. We learned from released civilians that people were held in inhumane conditions: they were not fed, they did not have free access to drinking water and walks, they were provided with minimal medical care just to stay alive. They were tortured, beaten, psychologically broken, bullied, kept in a complete information vacuum and were not given the opportunity to communicate with their families.

They live in conditions that are not suitable for humans: in dirt, unsanitary conditions, in rooms with mold and dampness, without heating and basic living conditions. People are kept in overcrowded cells, forced to sleep in shifts, have no access to fresh air, and, I think, one of the main things is that they are completely defenseless there and dependent on the people who keep them.

That's how I learned that my father's health had significantly deteriorated: his mental illness had begun to worsen due to the long-term lack of necessary medications: panic attacks, depression, periodic delusions, and refusal to communicate. My father needs urgent qualified psychiatric care, the failure to provide which could have irreversible consequences. These symptoms were noticeable to ordinary civilians who do not have a medical education."

4.4. DEPRIVATION OF FOOD, WATER AND SLEEP, INADEQUATE CONDITIONS OF DETENTION

The deprivation of food, water and sleep of Ukrainian citizens in Russian torture camps is a systematic violation of international humanitarian law. These methods are used by Russian military and security personnel to coerce confessions or as a kind of intimidation and punishment. Ukrainian civilians are often placed in conditions where they are provided with limited amounts of food and water, insufficient to maintain their health. Some evidence indicates that civilians receive food irregularly: sometimes once every few days, and sometimes it is of such poor quality that it is unfit for consumption. Hunger causes severe exhaustion: people lose significant weight. In practice, there are documented cases where detained civilians have lost from 10 to 30 kg of weight due to poor nutrition or lack of it.

Denial of access to water is another common tool of torture. There are known cases where detainees have not been allowed to drink for several days, which causes dehydration, weakness, headaches and problems with concentration. Feelings of extreme hunger and thirst are used by Russian forces as a method of moral pressure. Sleep deprivation is also a form of psycholog-

отримувати доступ до адекватної медичної допомоги. Також це суперечить стандартам поводження з цивільними особами в умовах війни, адже кожен має право на базову медичну опіку.

Марина, донька затриманого цивільного, м. Київ:

"З 7 березня 2022 року мого батька утримували на території Російської Федерації в м. Курськ, у СІЗО №1, але інформацію рідним не надавали. Усі дані про пересування батька ми отримували з відкритих джерел та від третіх осіб, які з ним утримувалися. Ми дізналися від звільнених цивільних осіб, що людей утримували нелюдських умовах: не годували, вони не мали вільного доступу до питної води та прогулянок, їм надавався мінімум медичної допомоги, щоб вони лише залишалися в живих. Їх катували, били, психологічно ламали, знущалися, тримали у повному інформаційному вакуумі та не давали можливості спілкуватися з рідними.

Вони живуть в умовах, які не пристосовані для людей: у бруді, антисанітарії, у приміщеннях з грибком і сирістю, без опалення та елементарних умов для існування. Люди утримуються у переповнених камерах, вимушені спати по черзі, не мають доступу до свіжого повітря, і, як я вважаю, одне з головних – вони там абсо-

лютно беззахисні і залежать від осіб, які їх утримують.

Так я дізналася, що у мого батька значно погіршився стан здоров'я: у нього почалося загострення його психічного захворювання через тривалу відсутність необхідних препаратів – панічні атаки, депресивний стан, періодичне марення та відмова від спілкування. Мій батько потребує термінової кваліфікованої психіатричної допомоги, ненадання якої може мати незворотні наслідки. Ці симптоми були помітні звичайним цивільним особам, які не мають медичної освіти."

4.4. Позбавлення їжі, води та сну, неналежні умови утримання

Позбавлення їжі, води та сну українських громадян у російських катівнях є систематичним порушенням міжнародного гуманітарного права. Такі методи застосовуються російськими військовими і співробітниками служб безпеки з метою примусу до зізнань або як засіб залякування й покарання. Українські цивільні часто потрапляють в умови, де їм надається обмежена кількість їжі та води, недостатня для підтримки здоров'я. Деякі свідчення вказують на те, що цивільні отримують їжу нерегулярно: іноді раз на декілька днів, а іноді – вона настільки поганої якості, що непридатна для вжи-

ical pressure. Civilians are often prevented from sleeping by deliberate noise, sudden awakenings, turning on the lights, prolonged interrogations or exposure to difficult physical conditions, such as confined spaces or cold. Chronic sleep deprivation leads to disorientation, anxiety, increased stress levels and even hallucinations.

People are often held in overcrowded cells without access to fresh air, in rooms that are not suitable for long-term living, with mold and mildew on the walls, and without heating or ventilation. In such conditions, temperatures can be extremely low in winter and unbearably high in summer, leading to serious physical and psychological exhaustion. Basic physiological needs are also systematically ignored: detainees are denied access to a toilet. All of these violations, in combination, lead to exhaustion and the development of chronic diseases. These actions are classified as violations of the Geneva Convention, which prohibits torture and inhuman treatment of civilians during armed conflict.

Oleh, former employee of the prosecutor's office, Mariupol:

"I was put in a cell where another former colleague of mine, a prosecutor, was sitting. He was badly beaten. During the first few days I was not touched. Then a policeman arrived, whom I knew well. He had once been caught in corruption, and in order to escape punish-

ment, he agreed to cooperate with the occupiers. He was in charge of the torture. We were tortured with electric current, beaten so much that I don't want to remember it... It was hell. They put a bag over my head, took me to the "torture room" and abused me. Every evening and night we heard frantic screams. Once the screams suddenly stopped and then a human corpse was carried past us... At first they asked why I hadn't gone over to the side of the "young republic", and then they were only interested in the material values that could be seized.

I spent 33 days in Berdyansk colony number 77. We were guarded by Dagestanis, and everyone else was local and FSB officers.

I was told that I would be released, but on the condition that I give an interview to Russian journalists about how "everything is bad in Ukraine". The video shows me with hair, a beard and winter boots, although it was summer outside. The entire time I was in prison, I was wearing the same clothes and had no access to hygiene items. It's hard to call it an interview, because the frame didn't include fifteen more people who stood around me and controlled what I would say according to a pre-prepared script. Some of them had machine guns. After that, I was released."

Dmytro, pastor, volunteer, Mariupol city:

"At night, the guards simply locked us up, closed the windows

вання. Голод спричиняє серйозне виснаження: люди значно втрачають вагу. У практиці задокументовані випадки, коли затримані цивільні через погане харчування або його відсутність втрачали від 10 до 30 кг ваги.

Відмова в доступі до води є ще одним поширеним інструментом катування. Відомі випадки, коли затриманим не дозволяли пити протягом декількох днів, що викликало зневоднення, слабкість, головний біль і проблеми з концентрацією. Відчуття жахливого голоду і спраги використовуються російськими силами як метод морального тиску. Недосипання є також однією з форм психологічного тиску. Цивільним часто не дозволяють спати через навмисний шум, раптові пробудження, включене світло, тривалі допити або перебування у важких фізичних умовах, наприклад, в обмеженому просторі або на холоді. Хронічне позбавлення сну веде до дезорієнтації, тривоги, підвищеного рівня стресу і навіть галюцинацій.

Людей часто утримують у переповнених камерах без доступу до свіжого повітря, у приміщеннях, які не пристосовані до тривалого проживання, з грибком і пліснявою на стінах, без опалення та вентиляції. У таких умовах температура може бути надзвичайно низькою взимку та нестерпно високою влітку, що призводить до серйозного фізичного та психологічного

виснаження. Базові фізіологічні потреби також систематично ігноруються: утримувані відмовляють у доступі до туалету. Усі ці порушення у комплексі призводять до знесилення та розвитку хронічних захворювань. Ці дії кваліфікуються як порушення Женевської конвенції, яка забороняє катування і нелюдське поводження з цивільними особами під час збройного конфлікту.

Олег, колишній працівник прокуратури, м. Маріуполь:

"Мене помістили у камеру, де сидів ще один мій колишній колега, прокурор. Він був сильно побитий. Перші дні мене не чіпали. Потім приїхав поліцейський, якого я добре знав. Колись його спіймали на корупції, і щоб втекти від покарання, він погодився співпрацювати із окупантами. Він керував тортурами. Нас катували електрострумом, били так, що я не хочу про це згадувати... Це пекло. Мені надягали мішок на голову, відводили до "катівні" і знущалися. Ми щовечора та щоночі чули несамовиті крики. Одного разу крики раптом стихли і потім повз нас пронесли труп людини... Спочатку питали, чому я не перейшов на сторону "молодої республіки", а потім їх цікавили виключно матеріальні цінності, якими можна заволодіти.

Я пробув у 77-й Бердянській колонії 33 дні. Охороняли нас

and doors, like in a concentration camp. It seemed like they were going to let gas into the cell right now. It was very scary. That night I didn't sleep. Since I'm a pastor, we all were praying. In the morning, they brought us a couple of bottles of water and a couple of loaves of bread. There was no daily routine, they gave us bread and water periodically, and that was all. In the end, I was transported to the filtration prison in Olenivka and placed in a four-person cell, where there had already been at least 40 people. There wasn't even a place to sit down. We slept in this cell in turns. They fed us on bread and water. There was almost no food, we were starving. The water was technical, dirty, with rust and machine oil. From such water, I started having dysentery, my temperature rose; I was dehydrated from the infection, and I had to drink the same water. There was no toilet in the cell, no washbasin, the smell was terrible. It made my eyes water. No medical care was provided. The entire time we were in the colony, both civilians and military, they used us as slaves: they forced us to repair the barracks."

Vyacheslav Zavalny, car mechanic, village of Polohy, Zaporizhzhia region

"We all lost a lot of weight. We were starving, and when they distributed bread, I would catch myself looking at it without taking my eyes off it, and I would eat it in my mind. People in the cell would argue and fight over food. I lost almost 25 kilograms.

When I was called in for questioning, they told me there was no evidence against me, they checked my daughter's social media, but they didn't find anything there either. A few months later, a local investigator called me in, and I told the story of my detention in front of the camera again, perhaps this was done to compare the evidence.

Sometimes the guards wouldn't let us sit and we would stand for 18 hours. We could only sit down during meals. There were video cameras in the cell, and if someone tried to sit down, they would beat them or force them to squat: head down, hands behind their backs, once we squatted like that 2,000 times... We found «dead zones» that weren't visible from the cell, and we squatted in turns.

Sometimes we were taken out for a walk and it looked like this: we ran with our legs half bent, our heads down, our hands behind our backs. During such a "walk," we were beaten with plastic pipes that were filled with sand to make them heavier. The impact with such a pipe left bruises on our bodies; there was a terrible scream of pain.

I couldn't sleep because of hunger. The only conversation we had in the cell was about food: everyone was thin and exhausted. After the Ukrainian Armed Forces counterattack, they began to consider us as a prisoner exchange fund and started feeding us normally, but no one gained weight. Sometimes they would wake us

дагестанці, а всі інші були місцеві та працівники ФСБ РФ.

Мені сказали, що мене випустять, але за умови, якщо я дам інтерв'ю російським журналістам про те, як "в Україні все погано". На відео видно, що я зарослий, з бородою та у зимових чоботах, хоча на вулиці було літо. Увесь час ув'язнення я був в одному одязі та не мав доступу до предметів гігієни. Інтерв'ю це важко назвати, адже у кадр не потрапили ще п'ятнадцять чоловік, які стояли навколо мене та контролювали, що я казатиму за заздалегідь підготовленим сценарієм. Деякі з них були зі зброєю. Після цього мене відпустили."

Дмитро, пастор, волонтер, м. Маріуполь:

"Вночі охоронці нас просто закрили, позакривали вікна, двері, як в концентраційному таборі. Складалося враження, що вони зараз пустять газ у камеру. Було дуже лячно. В цю ніч я не спав. Так як я пастор, ми всі молилися. На ранок нам принесли пару пляшок води та пару булок хліба. Ніякого розпорядку доби не було, періодично хліб і воду давали і все. Зрештою мене перевезли до фільтраційної в'язниці в Оленівці та помістили у чотирьохмісну камеру, у якій вже знаходилося не менше 40 людей. Місця не було навіть присісти. В цій камері ми спали по черзі. Годували нас хлібом і водою. Їжі

майже не було, ми голодували. Вода була технічна, брудна, з іржею та машинною олією. Від такої води у мене почалася дизентерія, піднялася температура; від інфекції було зневоднення, а воду доводилося пити ту ж саму. Туалет у камері, умивальника не було, запах стояв жахливий. Від цього сльозилися очі. Медичної допомоги не надавали. Весь час перебування у колонії нас: і цивільних, і військових – використовували, як робочу силу: змушували лагодити бараки."

В'ячеслав Завальний, автомеханік, село Пологи Запорізької області

"Ми всі дуже схудли. Нас мучили голодом, і коли ділили хліб, я ловив себе на думці, що дивлюся на нього, не відриваючи погляду, і вже подумки його їм. Через їжу люди в камері сварились та билися. Я схуд майже на 25 кілограмів.

Коли мене викликали на допит, мені казали, що на мене немає жодних доказів, перевіряли соціальні мережі моєї доньки, але їй там нічого не знайшли. Через кілька місяців мене викликав місцевий слідчий, і я знову на камеру розповів історію свого затримання, можливо, це було зроблено, щоб порівняти покази.

Іноді охоронці не давали нам сидіти і ми могли стояти по 18 годин. Сісти можна було тільки під час прийому їжі. В камері були відеокамери, і

up at night and disturb our sleep so that a person could not recover and rest. They did everything there to ensure that after we were released, we would become a burden to society. We were also in a complete information vacuum.”

4.5. PSYCHOLOGICAL TORTURE AND PRESSURE IN CAPTIVITY

The psychological pressure that Ukrainian civilians in Russian custody are subjected to is a targeted and systematic tool of intimidation, manipulation, and demoralization. Russian forces employ a variety of methods aimed at undermining the mental stability of both military and civilian personnel in order to force them to confess to crimes, to induce cooperation, or simply for fun. The most common methods of psychological pressure include:

1. Isolation and sensory deprivation. Civilians are held in solitary confinement or in conditions where they cannot communicate with other prisoners or the outside world. Sensory deprivation causes disorientation, fear, and a sense of hopelessness.
2. Threats and intimidation: Detainees are threatened with violence against themselves and their families. This includes threats of physical violence, prolonged detention, or death.

3. Simulated executions and physical violence. In our practice, there are cases describing civilians who were taken to “shooting” or threatened with being shot. Simulated physical abuse and execution is one of the most brutal forms of psychological pressure, causing intense fear and helplessness.

4. False accusations: Civilians are pressured to sign fabricated documents and confess to crimes they did not commit, which seriously affects their morale.
5. Humiliation and abuse. Civilians are forced to endure regular humiliating searches, verbal and psychological abuse, including singing the Russian anthem and Russian military songs. They are deliberately prevented from communicating with loved ones or receiving any outside information, which causes feelings of helplessness and despair.

These actions violate international law, including the Geneva Conventions, which prohibit cruel, inhuman or degrading treatment of civilians in armed conflict. Our lawyers document psychological pressure as well as physical torture in every case of civilian detention in the occupied territories.

Nadiya, a civilian victim:

“In that cell of the pre-trial detention center, we sat together with Vita, a fair-haired, thin and

якщо хтось намагався сісти, його били або змушували присідати: голова вниз, руки за спину, один раз ми так присіли 2000 разів... Ми знайшли “мертві зони”, які не було видно з камери, і присідали по черзі.

Іноді нас виводили на прогулянку і це виглядало так: ми бігли на напівзгинутих ногах, голова вниз, руки за спиною. Під час такої “прогулянки” нас били пластиковими трубами, які були набиті піском для важкості. Від удару такою трубою на тілі залишались синці; стояв страшний крик від болю.

Від голоду я не міг заснути. Розмови у нас в камері були тільки про їжу: всі худі та виснажені. Після контрнаступу ЗСУ нас почали розглядати як обмінний фонд і почали нормально годувати, але ніхто не набирив ваги. Іноді нас вночі піднімали, збивали нам сон, щоб людина не могла відновитись та відпочити. Там робили все, щоб після того, як ми вийдемо, ми стали тягарем для суспільства. Також ми знаходились у повному інформаційному вакуумі.”

4.5. ПСИХОЛОГІЧНІ ТОРТУРИ ТА ТИСК У ПОЛОНІ

Психологічний тиск, який зазнають українські цивільні в російському ув'язненні, є цілеспрямованим і систематичним інструментом залякування, мані-

пуляції та деморалізації. Російські сили застосовують різноманітні методи, спрямовані на підрив психічної стійкості як військових, так і цивільних, щоб змусити зізнатись у злочинах підштовхнути до співпраці, або просто для задоволення. Найбільш поширені методи психологічного тиску:

1. Ізоляція та сенсорна депривація. Цивільних тримають у самотніх камерах або в умовах, де вони не можуть спілкуватися з іншими ув'язненими чи зовнішнім світом. Сенсорна депривація спричиняє дезорієнтацію, страх і відчуття безвиході.
2. Погрози та залякування. Затриманим погрожують розправою, як над ними самими, так і над їхніми рідними. Це включає загрози фізичним насильством, тривалим утриманням або смертю.
3. Імітація страт і фізичного насильства. У нашій практиці є випадки, коли цивільних вели на “розстріл” або погрожували розстрілом. Імітація фізичних знущань та страти є однією з найбільш жорстоких форм психологічного тиску, яка викликає інтенсивний страх і безпорадність.
4. Фальшиві звинувачення. Цивільних громадян під тиском змушують підписувати сфабриковані документи та зізнатись у злочинах, які вони не скоювали,

talkative 20-year-old girl. Vita was crying and asking the guards at least to find out something about Siversk. She begged: "Please, tell me... I have a child there!" She was taken from her home because of her pro-Ukrainian position, separated from her 4-year-old daughter, who was left with an unfamiliar person – Vita's boyfriend.

Vita was subjected to moral pressure. She was also beaten, made to kneel, kicked, and threatened with rape. They also mocked her: "Why are you limping?" They wrapped wire around her fingers, and threatened to electrocute her. Vita was broken, scared, and disheartened.

Almost two months passed, and she still didn't know where her child was, who she was with,

or whether she was safe. Our cell had a small window at the top, and Vita was climbing out of it to see what was happening outside, at least a bit. From time to time, a bus with the inscription "School" would drive into the yard of the pre-trial detention center – in fact, this is the bus the occupiers used to transport detainees. One day, this bus arrived again. Vita had been called in beforehand, fingerprints and DNA taken, and a photograph taken. She was wearing only a summer blouse, although it was cold outside in November. Our window was opened and they said: "Vita, get ready with your things to go out." Many people were being taken away that day, and after the bus left, we heard a loud explosion. I was scared for her."

що має серйозний вплив на їхній моральний стан.

5. Приниження гідності та знуцання. Цивільних змушують терпіти регулярні принизливі обшуки, словесне та психологічне насилья: співати гімн Росії та російські військові пісні. Їм навмисно не дозволяють спілкуватися з близькими чи отримувати будь-яку інформацію ззовні, що викликає відчуття безпорадності та відчаю.

Такі дії порушують міжнародні правові норми, зокрема, Женевські конвенції, які забороняють жорстоке, негуманне або принизливе поводження з цивільними особами під час збройного конфлікту. Наші юристи документують психологічний тиск, так само як фізичні тортури у кожному випадку затримання цивільних осіб на окупованих територіях.

Надія, постраждала цивільна мешканка:

"В тій камері СІЗО ми сиділи разом з Вітою. Світловолоса, худенька та говірлива 20-річна дівчина. Віта часто плакала та питала в охоронців, хоч би щось дізнатися про Сіверськ. Вона просила: "Скажіть, будь ласка... у мене ж там дитина!" Збрали її з дому через проукраїнську

позицію, розлучили з її 4-річною донечкою, яку залишили з чужою людиною – співмешканцем Віти.

На Віту морально тиснули. Її також били, ставили на коліна, лупцювали ногами та погрожували звалтуванням. І ще її знущалися: "Чого це ти кульгаєш?" Пальці її обмотували дротом, лякали, що битимуть струмом. Віта була зламана, налякана, зневірена.

Пройшло майже два місяці, а вона досі не знала, де її дитина, з ким вона і чи вона у безпеці. У нашій камері було маленьке віконце згорі, і Віта постійно туди вилазила, аби хоч краєм ока побачити що відбувається на вулиці. Час від часу у двір СІЗО заїжджав автобус із написом "Шкільний" – насправді ж таким автобусом окупанти перевозили затриманих. В один з днів знов приїхав такий автобус. Віту перед цим викликали, взяли відбитки пальців, ДНК, сфотографували. Вона була в одній літній кофтинці, хоча надворі був холодний листопад. Наше віконце відкрили і сказали: "Віта, готуйся з речами на вихід." Забирали того дня багато людей, і після того, як автобус від'їхав, ми почули гучний вибух. Я злякалася за неї."

5.

FORCED PASSPORTIZATION IN THE OCCUPIED TERRITORIES

ПРИМУСОВА ПАСПОРТИЗАЦІЯ НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Photo:

*A civilian van destroyed by an
explosion. April, 2022.
Village of Lypovka, Bucha District,
Kyiv Oblast.*

Фото:

*Зруйнований вибухом цивільний
мікроавтобус. Квітень 2022 року.
Село Липовка, Бучанський район,
Київська область.*

Forced passportization is the process of forcing Ukrainian citizens in the temporarily occupied territories to obtain Russian passports. Even before the start of the full-scale invasion, representatives of the “LPR” and “DPR” forced the population of Donbas to obtain passports of self-proclaimed republics. This process has developed with renewed vigor in the occupied territories after February 24, 2022.

Forced passportization has several purposes and is carried out through pressure, restrictions of rights and threats. It is a violation of international humanitarian law and is seen as a form of assimilation of the local population and strengthening control over the occupied territories. Russian occupation administrations resort to various methods to force the population to obtain Russian passports: they threaten to deprive the population of social benefits, pensions, medical care and the right to work.

In addition, citizens are threatened with arrest, movement restrictions, and confiscation of property, forcing them to accept Russian passports. These measures also apply to children, who are unable to enter educational institutions or receive medical services without Russian documents.

Forced passportization helps Russia create the impression that the majority of the population in the occupied territories are Rus-

sian citizens, which is used as a pretext to justify the invasion. In addition, passportization is used to attempt to destroy the Ukrainian identity in the occupied territories and is a gross violation of international humanitarian law, in particular the Fourth Geneva Convention, which prohibits an occupying power from changing the legal status, identity, or affiliation of the population in the occupied territory. Forcing citizenship under occupation can amount to violent influence on civilians, depriving them of their basic rights and freedoms.

The Ukrainian authorities consider passportization in the occupied territories illegal, and the issued Russian passports are invalid. The international community, in particular the European Union and the United States, condemn forced passportization as a way of integrating the occupied territories into Russia and violating Ukrainian sovereignty. This criminal practice is the basis for further sanctions and legal measures against Russia.

Iryna, mother of a civilian in Russian captivity, resident of the occupied city of Zaporizhzhia region:

“My son was arrested and accused of preparing sabotage. Our family was forced to obtain Russian passports. For us, it is a matter of survival, because without them we cannot move freely, seek medical help, or protect ourselves

Примусова паспортизація – це примушування громадян України на тимчасово окупованих територіях отримувати російські паспорти. Ще до початку повномасштабного вторгнення представники Л-ДНР примушували населення Донбасу отримувати паспорти самопроголошених республік. Цей процес розгорнувся з новою силою на окупованих територіях після 24 лютого 2022 року.

Примусова паспортизація має кілька цілей і здійснюється через тиск, обмеження прав та погрози. Вона є порушенням міжнародного гуманітарного права і розглядається як форма асиміляції місцевого населення та зміцнення контролю над окупованими територіями. Російські окупаційні адміністрації вдаються до різних способів, щоб змусити населення отримувати російські паспорти: погрожують позбавленням соціальних виплат, пенсій, медичної допомоги та права на роботу.

Окрім того, громадянам погрожують арештом, обмеженням пересування, конфіскацією майна, що змушує їх приймати російські паспорти. Ці заходи поширюються і на дітей, які не мають можливості вступати до освітніх установ чи отримувати медичні послуги без російських документів.

Примусова паспортизація допомагає Росії створити вра-

ження, що більшість населення на окупованих територіях є російськими громадянами, що використовується як привід для виправдання вторгнення. Окрім цього, паспортизація використовується для спроби знищити українську ідентичність на окупованих територіях і є грубим порушенням норм міжнародного гуманітарного права, зокрема Четвертої Женевської конвенції, яка забороняє державі-окупанту змінювати юридичний статус, ідентичність чи належність населення на окупованій території. Примус отримання громадянства в умовах окупації може прирівнюватися до насильницького впливу на цивільних осіб, позбавлення їх базових прав і свобод.

Українська влада вважає паспортизацію на окупованих територіях незаконною, а видані російські паспорти – недійсними. Міжнародне співтовариство, зокрема Європейський Союз та США, засуджують примусову паспортизацію як спосіб інтеграції окупованих територій до Росії та порушення суверенітету України. Ця злочинна практика є підставою для подальших санкцій та правових заходів проти Росії.

Ірина, мати цивільного у російській неволі, мешканка окупованого міста Запорізької області:

“Мого сина заарештували та звинуватили у підготовці диверсії. Наша родина була

from the threats that constantly loom over us. We resisted to the last. There were threats from the occupiers, and I have already contacted the Security Service of Ukraine. But now, realizing that without these passports I will not be able to visit my son, provide conditional safety for my children, and support my parents, I simply have no other choice.

I know what risks exist in the occupied territory. I don't work, I try to leave my house not often, and I feel trapped. I was forbidden to leave the city, I was warned that my data is on all checkpoints. If I try to leave, I will be arrested, and I will enter the "exchange fund". This is not just intimidation: I was detained by the occupation authorities back in 2022, and I still can't recover. I understand that Russian passports have no legal force, but today they are an only matter of survival for me and my family."

Natalia, a resident of occupied Crimea

"Since the occupation of Crimea, on February 26, 2014, I have not been able to feel free

even at home. I was constantly worried: first because of uncertainty, humiliation and threats to local residents with pro-Ukrainian views, and later because of the impossibility of proper treatment for my husband, who was suffering from oncology. He was not admitted to the hospital and was not given the necessary medications for home treatment since he had not received Russian citizenship.

Our income decreased sharply, as there were few tourists in Crimea, and treatment required significant funds. Because of this, I was forced to obtain the imposed citizenship of the Russian Federation in order to maintain the right to housing and be able to buy at least some medicine. I was scared, my health deteriorated significantly, but I could not go for inpatient treatment, because there was a helpless sick husband at home.

After my husband's death, I faced a new challenge. I couldn't bury him because he remained a citizen of Ukraine, and the local authorities of the Russian Federation refused to allocate a separate place in the cemetery. The body had to be cremated, which was an additional pain for me."

змушена отримати російські паспорти. Для нас це питання виживання, адже без них ми не можемо вільно пересуватися, звертатися за медичною допомогою чи захистити себе від загроз, що постійно нависають над нами. Ми чинили спротив до останнього. Були погрози з боку окупантів, і я вже зверталася до СБУ. Але зараз, розуміючи, що без цих паспортів я не зможу відвідати сина, забезпечити умовну безпеку для своїх дітей та підтримати батьків, іншого виходу у мене просто немає.

Я знаю, які ризики існують на окупованій території. Я не працюю, намагаюся рідше виходити з дому та почуваюся в пастці. Мені заборонили залишати місто, попередили, що мої дані є на всіх блокпостах. Якщо я спробую виїхати, то мене заарештують, і я увійду до "обмінного фонду". Це не просто залякування: я була затримана окупаційною владою ще в 2022 році і досі не можу оговтатись. Я розумію, що паспорти РФ не мають юридичної сили, але сьогодні вони – питання виживання для мене і моїх рідних."

Наталія, мешканка окупованого Криму

"З моменту окупації Криму, з 26 лютого 2014 року, я не могла

почуватися вільно навіть у себе вдома. Постійно переживала: спочатку через невизначеність, приниження та погрози до місцевих жителів із проукраїнськими поглядами, а згодом – через неможливість належного лікування мого чоловіка, який хворів на онкологію. Його не приймали до лікарні та не видавали необхідних ліків для домашнього лікування, оскільки він не отримав російського громадянства.

Наші доходи різко змінилися, адже туристів у Криму стало мало, а лікування потребувало значних коштів. Через це я була змушена отримати нав'язане громадянство Російської Федерації, щоб зберегти право на житло та мати можливість купувати хоча б якісь ліки. Я була налякана, мій стан здоров'я значно погіршився, але я не могла піти на стаціонарне лікування, бо вдома був безпорадний хворий чоловік.

Після смерті чоловіка мене чекало нове випробування. Я не могла його поховати, оскільки він залишався громадянином України, а представники місцевої влади Російської Федерації відмовлялися виділяти окреме місце на кладовищі. Тіло довелося кремувати, і це стало додатковим болем для мене."

Photo:

Locals bought this car a month before the invasion. It took them more than two years to save up the necessary amount. April 2022.

Village of Kukhari, Ivankiv territorial community, Kyiv Oblast.

Фото:

Цю машину місцеві мешканці купили за місяць до вторгнення.

Гроші збирали більше двох років. Квітень 2022 року.

Село Кухарі, Київська область.

6.

CONCLUSIONS

Висновки

Photo:

A mobile beehive set on fire by Russian missiles. Over a hundred hives and ten million bees were killed. July 2022.
Village of Pidhayne, Kyiv Oblast.

Фото:

Спалена російськими ракетами мобільна пасіка. Загинуло більше ста вуликів та десяти мільйонів бджіл. Липень 2022 року.
Село Підгайне, Київська область.

The massive war crimes committed by the aggressor state in the temporarily occupied territories of Ukraine indicate gross violations of international humanitarian law and international human rights law. These crimes are cynical and combine various types of violence, including physical, psychological and sexual. Such actions violate the fundamental rights of a person and a citizen, guaranteed by international law, and require a proper legal assessment and immediate response.

It is obvious that the crimes committed by the Russian Federation in Ukraine are systemic in nature and are part of the aggressor state's strategy aimed at destroying Ukrainian identity. They are a targeted policy of intimidation and genocide of Ukrainians in the temporarily occupied territories.

These crimes, according to international criminal law, have no statute of limitations, so Ukraine

should continue to carefully document them. These materials can become key evidence for consideration in international criminal tribunals. The collected testimonies will not only contribute to ensuring justice, but will also play an important role in compensating for the victims of the conflict through national and international judicial bodies, in particular, the European Court of Human Rights. However, the situation is complicated by the systematic concealment of crimes by the aggressor state, the information isolation of the temporarily occupied territories and the restriction of access to them by international humanitarian missions. Despite these challenges, consistent documentation and the involvement of international partners are important steps to restore justice and create precedents that can protect future generations from such tragedies.

Масові воєнні злочини держави-агресора на тимчасово окупованих територіях України свідчать про грубі порушення норм міжнародного гуманітарного права та міжнародного права прав людини. Ці злочини є цинічними та поєднують в собі різні види насильства, включно, з фізичним, психологічним та сексуальним. Подібні дії посягають на основоположні права людини і громадянина, які гарантовані міжнародним правом, і вимагають належної правової оцінки та негайного реагування.

Очевидно, що злочини, які вчиняються РФ в Україні, мають системний характер та є елементом стратегії держави-агресора, спрямованої на знищення української ідентичності. Вони є цілеспрямованою політикою залякування та геноциду українців на тимчасово окупованих територіях.

Подібні злочини, згідно з міжнародним кримінальним пра-

вом, не мають строків давності, тому Україні слід продовжувати ретельно документувати їх. Ці матеріали можуть стати ключовими доказами для розгляду у міжнародних кримінальних трибуналах. Зібрані свідчення не лише сприятимуть забезпеченню справедливості, але й відіграватимуть важливу роль у відшкодуванні шкоди жертвам конфлікту через національні та міжнародні судові інстанції, зокрема Європейський суд з прав людини. Однак ситуація ускладнюється системним приховуванням злочинів з боку держави-агресора, інформаційною ізоляцією тимчасово окупованих територій та обмеженням доступу до них міжнародних гуманітарних місій. Незважаючи на ці виклики, послідовне документування і залучення міжнародних партнерів є важливими кроками для відновлення справедливості та створення прецедентів, що можуть убезпечити майбутні покоління від подібних трагедій.

Photo:

*Farmer is sitting at the bottom of the crater
made by a 500-kg bomb. April 2022.*

Village of Kukhari, Kyiv Oblast, Ukraine.

Фото:

*Фермер сидить на дні воронки від
500-кілограмової бомби. Квітень 2022 року.*

Село Кухарі, Київська область, Україна.

**The report was
developed by:**

Olha Bozhko
Victor Filatov
Ksenia Onyshchenko
Yulia Polekhina
Maryna Kiptila
Natalia Kozhyna

Design and layout:
Hennadii Zyma

Photo:
Andriy Kotlyarchuk, photo artist

Над розробкою працювали:

Ольга Божко
Віктор Філатов
Ксенія Онищенко
Юлія Полехіна
Марина Кіптіла
Наталя Кожина

Дизайн та верстка:
Геннадій Зима

Фото:
Андрій Котлярчук, фотохудожник

<https://sich-pravo.org>

<https://www.fb.com/pgsich/>

